

Za profesorem Zdeňkem Plachetou

Klinika tělovýchovného lékařství a rehabilitace a I. interní kardiologicko-angiologická klinika Lékařské fakulty Masarykovy univerzity a Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně s velkým zármutkem oznamují, že dne 1. listopadu 2014 zemřel ve věku 83 let pan prof. MUDr. Zdeněk Placheta, DrSc. Pan profesor Placheta, lékař, vědec, vysokoškolský učitel

a také aktivní sportovec byl vynikajícím odborníkem, který se celý svůj profesionální život intenzivně zabýval péčí o sportovce všech věkových kategorií.

Cesta pana prof. Plachety k tělovýchovnému lékařství nebyla přímočará, rozhodnutí věnovat se nově se rozvíjejícímu oboru předcházelo studium anatomie a zdravotnická praxe v interní medicíně, chirurgii, otorinolaryngologii a nakonec na oddělení tělovýchovného lékařství II. interní kliniky u prof. MUDr. Jiřího Polčáka ve FN u sv. Anny v Brně, kde atestoval. Poté se už systematicky trvale zabýval klinickou fyziologií, funkční diagnostikou zdravých i nemocných a výzkumem vlivu pohybové aktivity na zdravotní, somatický a funkční stav populace. Nebyla to volba náhodná, vedle morfologie ho zajímaly i funkce lidského organismu – jejich reakce a adaptace na různé typy fyzické zátěže. Sám byl od mládí aktivním sportovcem, věnoval se cyklistice, plavání, lyžování, lehké atletice, závodně hrál košíkovou a kopanou. Jako talentovaný fotbalový brankář působil mezi léty 1954–1960 v nejvyšší ligové soutěži a také v reprezentaci. K rozhodnutí věnovat se nově se rodícímu oboru tělovýchovného lékařství přispěly učební texty a přednášky z fyziologie prof. V. Kruty i monografie prof. J. Krále Klinika tělovýchovného lékařství. Oceňoval, že může v tomto oboru uplatnit své znalosti fyziologie, interní medicíny, ale také traumatologie a rehabilitace. V rámci zahraničního studijního pobytu v Sportmedizinisches Rehabilitationszentrum v Lipsku obhájil disertační práci a získal titul Dr. med.

V roce 1966 získal vědeckou hodnost kandidáta věd a stal se odborným asistentem Kliniky tělovýchovného lékařství. V duchu tradic tohoto pracoviště se soustředil na studium funkční diagnostiky nervosvalového a kardiorepiračního systému, energetického metabolismu, změn vnitřního prostředí a acidobazické rovnováhy i dalších funkčních i biochemických parametrů při různé fyzické zátěži, objemu a intenzitě v laboratorních i reálných podmínkách. Značnou pozornost věnoval také zkoumání vlivu pohybové aktivity na tělesný rozvoj, zdravotní stav a na funkční zdatnost mládeže ve

věku 12–18 let. Své poznatky shrnul ve dvou monografiích *Youth and Physical Activity* (1980) a *Submaximal Exercise Testing* (1988), které se setkaly s mimořádným zahraničním ohlasem a jsou až do dnešní doby citovány v odborné světové literatuře. V roce 1986 se habilitoval na Univerzitě Karlově a o rok později tam také obhájil doktorskou disertační práci. Rok 1988 mu přinesl další úspěchy – stal se přednostou kliniky a profesorem. Toto postavení mu naplno dovolilo rozvinout vlastní koncepci – význam funkční diagnostiky zdravých i nemocných a konziliární činnost. Aktuální praxe očekávala od funkční diagnostiky zlepšení neuspokojivého zdravotního stavu české populace, snížení incidence a prevalence kardiiovaskulárních i jiných onemocnění i prodloužení a zkvalitnění života. Velmi významnou oblastí jeho léčebně-preventivní praxe byla péče o vrcholové sportovce. V roce 1964 byl jmenován týmovým lékařem společného olympijského fotbalového mužstva NDR a NSR, s nímž na olympijských hrách v Tokiu vybojoval bronzové medaile. Řadu let působil jako týmový lékař československých reprezentačních družstev dráhových a silničních cyklistů, s nimiž se zúčastnil mnoha domácích i zahraničních akcí (mistrovství světa, olympijské hry, Závod míru aj), při nichž byly získány desítky medailí.

Pan prof. Placheta jako lékař zcela naplnil míru své lidskosti a odpovědnosti v duchu Hippokratovy přísahy. Jsa si dobře vědom nemoci, která ho postihla, nesl svůj osud statečně a až do konce rozdával svoji lásku a ochotu pomoci těm, kteří ho měli rádi a vážili si ho. Jako skromný a nenáročný člověk, naplněn hlubokým vztahem k potřebám a radostem svého okolí, procházel svým životem. Je bohužel již nemožné panu profesorovi pevně stisknout ruku a za všechno celoživotní úsilí a schopnost nezištně pomáhat mu vyjádřit své díky. Zůstalo však po něm mnoho, zůstala po něm památka na jeho práci a hluboké, upřímné lidství.

Vážený pane profesore – nikdy na Vás nezapomeneme.

Jméнем všech kolegů

prof. MUDr. Petr Dobšák, CSc.

prof. MUDr. Lenka Špinarová, Ph.D.

MUDr. Pavel Homolka, Ph.D.

doc. MUDr. Tomáš Kára, Ph.D.

prof. MUDr. Jarmila Siegelová, DrSc.

prof. MUDr. Jiří Vítovec, CSc.